

**MINISTER ROLNICTWA
I ROZWOJU WSI**

Znak sprawy: PO.zs.50.1.2021

Warszawa, dnia 24 marca 2021

Pan Grzegorz Leszczyński
Prezes Podlaskiej Izby Rolniczej
Podlaska Izba Rolnicza
Porosły, ul. Wierzbowa 57
16-070 Choroszcz

Szanowny Panie Prezesie,

w odpowiedzi na pismo z dnia 9 marca br. (znak: PIR.A.A/58/2021) w sprawie ewentualnego kontynuowania w latach 2021-2022 wypłacania płatności przejściowej dla rolników gospodarujących na obszarach, które na skutek nowej delimitacji utraciły status ONW typ nizinny, pragnę przedstawić następujące informacje i wyjaśnienia.

Zgodnie z rozporządzeniem nr 1305/2013¹ wyznaczenie zasięgów ONW z ograniczeniami naturalnymi prowadzono na podstawie jednolitych na terenie całej UE kryteriów biofizycznych (odnośnie do klimatu, gleby i ukształtowania terenu). Równocześnie, obowiązkowym elementem nowej delimitacji było wyłączenie ze wsparcia tych jednostek administracyjnych (gmin/obrębów ewidencyjnych), *”... na których znaczące ograniczenia naturalne zostały udokumentowane, ale przewyżczono je dzięki inwestycjom lub działalności gospodarczej, lub dzięki normalnej produktywności gruntów, lub jeśli metody produkcji lub systemy rolnicze rekompensują utracone dochody lub dodatkowe koszty...”* (rozporządzenie nr 1305/2013, art. 32 ust. 3) – tzw. procedura zawężenia obszarów (ang. *fine tuning*).

Dla obszarów, które na skutek nowej delimitacji utraciły status ONW typ nizinny Polska zapewniła wsparcie przejściowe na maksymalnym możliwym poziomie wynikającym z przepisów UE. W 2019 r. płatność ta wyniosła 80% średniej płatności ONW w PROW 2007-2013, a w 2020 r. – 25 euro/ha, przy jednoczesnym zachowaniu obowiązujących dla płatności ONW progów degresywności w zależności od łącznej powierzchni działek rolnych lub ich części objętych pomocą. Ponadto Polska odłożyła

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005.

wdrożenie nowego sposobu delimitacji ONW na najpóźniejszy termin, na jaki pozwalały przepisy UE, to jest 2019 r. Przełożyło się to na utrzymanie przez rolników na obszarach, które utraciły status ONW pełnych płatności ONW w okresie 2014-2018.

Należy również wskazać, że wsparcie do obszarów nizinnych było przedmiotem negatywnej opinii ewaluatorów oceny ex-ante PROW 2014-2020. Ewaluatorzy zwracali uwagę, że *„zapropinowana forma wsparcia (czyli płatności ONW) jest zbliżona do mechanizmu stosowanego w poprzednich okresach programowania. Analiza zapisów oraz doświadczenia z poprzednich okresów programowania pozwalają stwierdzić, że proponowana forma wsparcia jest odpowiednia, z wyjątkiem płatności dla obszarów nizinnych strefy I”*. Ewaluator zaleca również *„wyłączenie z finansowania w ramach PROW płatności ONW na terenach nizinnych i przeznaczenie zaoszczędzonych kwot na tworzenie nowych, pozarolniczych miejsc pracy.”*

Jednocześnie w dyskusji związanej z projektowaniem budżetu działania ONW w ramach PROW 2014-2020, Komisja Europejska utrzymywała zastrzeżenia odnośnie zbyt wysokiego jej zdaniem, budżetu działania ONW, w kontekście alokacji na inne działania pro-środowiskowe².

Należy jeszcze raz podkreślić, iż Polska skorzystała z pełnego dwuletniego okresu przejściowego, dzięki czemu rolnicy gospodarujący na obszarach, które utraciły status ONW mogli otrzymywać to wsparcie w pełnej wysokości przez maksymalnie długi okres. Jednocześnie wyniki prac nad nową delimitacją ONW i sposobem jej wdrażania w Polsce były omawiane podczas różnych spotkań z przedstawicielami organizacji rolniczych. Prezentowany był na nich pełen zakres informacji o powodach i wynikach nowej delimitacji ONW oraz zasadach wypłacania płatności przejściowych. Rolnicy byli zatem odpowiednio wcześniej informowani o zmianach dotyczących wsparcia, także o tym, że płatności przejściowe będą funkcjonowały tylko przez dwa lata.

Przyznanie dodatkowego wsparcia wybranym beneficjentom gospodarującym na obszarach, które nie spełniają kryteriów nowej delimitacji ONW, mogłoby zostać odebrane przez innych rolników, którzy takiego wsparcia nie otrzymują jako nierówne traktowanie. Jednocześnie dostępne środki finansowe mogą zostać przeznaczone na inne instrumenty PROW dostępne dla wszystkich gospodarstw. Ponadto pragnę zauważyć, że w pozostałych działaniach realizowanych w ramach PROW 2014-2020 w przypadku braku spełniania przez beneficjenta kryteriów kwalifikowalności żadne rekompensaty nie są wypłacane.

Utrata statusu ONW przez część obszarów nie powoduje utraty możliwości korzystania przez rolników z innych form wsparcia, w tym w szczególności w ramach płatności bezpośrednich, płatności rolno-środowisko-klimatycznych czy płatności dla rolnictwa ekologicznego.

² Budżet działania ONW stanowi ok. 17% środków finansowych przewidzianych na cały PROW 2014-2020.

Jednocześnie informuję, że z przeprowadzonej analizy wynika, iż niemal wszystkie państwa członkowskie UE nie będą korzystać z możliwości ewentualnego przedłużenia na lata 2021-2022 wsparcia przejściowego dla obszarów, które na skutek nowej delimitacji utraciły status ONW typ nizinny. Z posiadanych przez MRiRW informacji wynika, że płatności przejściowe w latach 2021 i 2022 będą stosowane np. w Bułgarii, która nie przeprowadziła delimitacji ONW w wymaganym przepisami UE terminie i dopiero w zeszłym roku przeprowadziła nową delimitację. Polscy rolnicy gospodarujący na obszarach, które przestały spełniać kryteria ONW nie będą więc postawieni w gorszej sytuacji, niż rolnicy z pozostałych państw członkowskich UE.

Z poważaniem,

Z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Anna Gembicka
Sekretarz Stanu
/podpisano elektronicznie/